

ΜΑΘΗΜΑ: Γλώσσα

ΤΑΞΗ: ΣΤ'

ΕΝΟΤΗΤΑ: Ενότητα 1^η (Κατοικία)

Υπενθύμιση της θεωρίας του μαθήματος:

➤ **Ποια είναι τα αριθμητικά επίθετα;**

Αριθμητικά επίθετα είναι τα επίθετα που φανερώνουν αριθμούς. Τα χρησιμοποιούμε για να δείξουμε ποσότητα, σειρά, ή για να δηλώσουμε από πόσα μέρη αποτελείται κάτι, πόσες φορές μεγαλύτερο είναι από κάτι άλλο. Τα αριθμητικά επίθετα χωρίζονται σε:

1. **Απόλυτα αριθμητικά:** φανερώνουν ορισμένο αριθμό από πρόσωπα, ζώα, πράγματα.
πχ. ένας άνθρωπος, τέσσερα άλογα, έξι καρέκλες
2. **Τακτικά αριθμητικά:** δηλώνουν τη θέση που παίρνει κάποιος ή κάτι σε μια σειρά.
πχ. πρώτος, δεύτερος, τρίτος
3. **Πολλαπλασιαστικά:** φανερώνουν από πόσα μέρη αποτελείται κάτι. Λήγουν σε -πλός, -πλη, πλο και έχουν τρία γένη.
πχ. απλός, διπλός, τριπλός
4. **Αναλογικά:** δηλώνουν πόσες φορές μεγαλύτερο είναι κάτι. Λήγουν σε -πλάσιος, -πλάσια, -πλάσιο.
πχ. διπλάσιος, τριπλάσιος
5. **Περίληπτικά αριθμητικά:** φανερώνουν ένα πλήθος μονάδων που αποτελούν ένα σύνολο (-άδα) ή έχουν τη σημασία περίπου (-αριά).
πχ. μια δωδεκάδα αυγά, καμιά εικοσαριά άτομα.

➤ **Το επίθετο μισός- μισή- μισό**

Το επίθετο μισός-μισή-μισό ως β συνθετικό γίνεται:

-**ήμισι**, μετά από σύμφωνο (πχ. τρεισήμισι)

-**μισι**, μετά από φωνήεν (πχ. τριάμισι)

Οι σύνθετες λέξεις με το επίθετο **μισός-μισή-μισό** γράφονται στη λήγουσα με **-ι**. πχ. **δυόμισι** τόνοι

Όταν το α συνθετικό είναι τα επίθετα **ένας ή μία**, τότε στη λήγουσα η σύνθετη λέξη γράφεται με **-η**. πχ. **ενάμιση** χρόνος, **μιάμιση** ημέρα

➤ **Πως δηλώνουμε τον τόπο;**

Μερικοί τρόποι που χρησιμοποιούμε για να δηλώσουμε τον τόπο είναι οι παρακάτω:

τοπικά επιρρήματα: Πού, εδώ, εκεί, πέρα, μακριά, κοντά, σιμά, δίπλα, μέσα, πάνω, κάτω, απέναντι, παντού,

φράσεις με προθέσεις: από το χωριό, μέχρι τη θάλασσα, ίσαμε την πλατεία

➤ **Ποιες προτάσεις ονομάζονται ελλειπτικές;**

Ελλειπτικές προτάσεις είναι οι προτάσεις που **δεν έχουν κάποιον από τους βασικούς τους όρους** (ρήμα ή υποκείμενο). Αυτό συμβαίνει επειδή πολλά από αυτά που λέγονται ή γράφονται εννοούνται εύκολα. Τις ελλειπτικές προτάσεις τις χρησιμοποιούμε για να δώσουμε ζωντάνια και αμεσότητα στον λόγο μας ή για λόγους συντομίας.

➤ **Κλίση των θηλυκών ουσιαστικών σε -η και -ος**

	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	η πόλη	οι πόλεις
Γενική	της πόλης	των πόλεων
Αιτιατική	την πόλη	τις πόλεις
Κλητική	πόλη	πόλεις
	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	η οδός	οι οδοί
Γενική	της οδού	των οδών
Αιτιατική	την οδό	τις οδούς
Κλητική	οδέ	οδοί

Δωρητής:

Υποστηρικτές:

Ασκήσεις Εμπέδωσης

1. Βάλε τα ουσιαστικά της παρένθεσης στον κατάλληλο τύπο.

- Οι ..... (πόλη) τα τελευταία χρόνια αυξάνονται σε πληθυσμό.
 Η ..... (είσοδος) της πολυκατοικίας είναι απέναντι από το πάρκο.
 Πολλές φορές δημιουργούνται ..... (διένεξη) μεταξύ των γειτόνων.
 Τοποθέτησε το παραστατικό στο φάκελο των ..... (απόδειξη).
 Οι δρόμοι των ξένων ..... (πόλη) πολλές φορές μπερδεύουν τους επισκέπτες.
 Η Νίκη μένει μεταξύ της ..... (οδός) Ευκλείδη και της ..... (οδός) Πρωταγόρα.
 Ο Διευθυντής της Εταιρείας εκτίμησε ιδιαίτερα τις ..... (σύσταση) του εργαζομένου.
 Το κόστος της ..... (ενοικίαση) στην Ελλάδα έχει αυξηθεί.
 Στο αεροπλάνο οι ..... (έξοδος) κινδύνου βρίσκονται μπροστά από τα φτερά.
 Εξαιτίας των πολλών ..... (χρήση) το πορτοφόλι ξηλώθηκε.

2. Κατάταξε τα παρακάτω αριθμητικά επίθετα στη σωστή κατηγορία.

εξαπλός, δεκαπενταπλάσιος, εκατοστός, είκοσι πέντε, έβδομος, δέκατος τρίτος, διακόσια δύο, τετραπλός, εννεαπλάσιος, διπλάσιος, τριακοσιοστός, μηδέν, ενενηκοστός πρώτος, χιλιαπλάσιος, δύο χιλιάδες δέκα επτά

Απόλυτα	Τακτικά	Αναλογικά	Πολλαπλασιαστικά

3. Γράψε δύο ελλειπτικές προτάσεις:

.....
 .....

4. Στις παρακάτω προτάσεις υπογραμμίζω τοπικά επιρρήματα ή τοπικές φράσεις:

Σου είπα να καθίσεις εδώ και όχι να τριγυρνάς γύρω γύρω στην αυλή.
 Χτες πέρασε ο Μηνάς από το σπίτι και έφερε μια μπάλα στο Νίκο.
 Σήμερα στο σχολείο ένα παιδί πέταξε τη μπάλα πάνω στην ταράτσα.
 Μόλις πάμε εκδρομή με τα λεωφορεία θα καθίσω στις πίσω θέσεις αμέσως.

5. Γράψε με μία λέξη πώς λέγεται:

- πέντε και μισός τόνους:.....
 μία και μισή ώρα :.....
 ένα και μισό χρόνο:.....
 δύο και μισή ώρες:.....
 μία και μισή μέρα:.....
 τρεις ημέρες: .....
 δύο θέσεις:.....
 τρεις ώρες:.....